

RAPPORT

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN 2019

Parkeringsstrategi för centrala Vallentuna

*Fastställd av kommunfullmäktige 2019-11-11 § 154
Avdelning/enhet med ansvar för revidering: Planavdelningen*

**Vallentuna
kommun**

Innehåll

Inledning	3
1. Bakgrund	3
1.1 Samhällsförändring	4
1.2 Hur ser parkeringssituationen ut idag?	5
1.2.1 Ansträngd parkeringssituation	5
2. Syfte och avgränsning	6
2.1 Avgränsning	6
3. Relaterade styrdokument	6
Strategisk inriktning	7
3.1 Markparkeringar	7
3.2 Infartsparkeringar	7
3.3 Parkeringsgarage	8
3.4 Smart parkeringsstyrning	9
3.5 Mobilitet och förändrade resvanor	10
3.6 Boendeparkeringar	11
3.7 Cykelparkeringar	12

Inledning

Vallentuna kommun planerar för en fortsatt tillväxt i befolkning och verksamheter. I den förväntade utvecklingen utgör centrala Vallentuna en nyckel för att erbjuda invånare och verksamma en plats för service, handel och kultur. Det är också den viktigaste navet för trafiken med hållplats för Roslagsbanan, busstation, cykelstråk och regionala och kommunala huvudvägar. Under de närmaste årtionden kommer Vallentuna också få förbättrad kollektivtrafik och bättre cykelinfrastruktur lokalt och regionalt.

Tillväxten i bostäder och verksamheter i centrala Vallentuna bidrar till ett ökat resande och behov av transporter. Samtidigt förutsätter tillväxten i centrala lägen att områdena förtätas och nyttjande av gator och allmänna platser intensifieras.

Idag finns det gott om parkeringsplatser i centrala Vallentuna. I och med att befolkningen ökar och att tätheten intensifieras kommer det behöva bli en större rulljans på användandet av parkeringarna i centrala Vallentuna för att det fortsatt ska vara en god tillgång till centrum. Det innebär också att en del av besöken kommer behöva göras via andra färdmedel än bil.

I planprogrammet för centrala Vallentuna har flertalet av dagens markparkeringar pekats ut som kommande bebyggelsekvarter. I och med det ökade invånarantalet kommer parkerings- och mobilitetsfrågan vara aktuell under lång tid framöver. I planprogrammet för centrala Vallentuna beskrivs behovet av att en parkeringsstrategi för centrala Vallentuna behöver tas fram för att kunna hantera frågorna på både kort och lång sikt.

I första hand måste de parkeringarna som kommer att försvinna, ersättas i närheten av stationen men inte nödvändigtvis inom planprogramområdet. I andra hand handlar det om att hitta en hållbar parkeringsstrategi för centrala Vallentuna och på lång sikt säkerställa att vi inte planerar bort möjligheter för framtiden.

Den här parkeringsstrategin ska ta fasta på hur vi ska framtidssäkra centrala Vallentuna i ett nytt mobilitetslandskap. Mobilitet handlar om rörelse och människors rörelsemönster. Kombinerad mobilitet, ett begrepp som används allt mer, bygger på att mobilitet är något som kan köpas som tjänst och inte kräver ägandet av eget fordon. I en sådan lösning ingår ofta kollektivtrafik, bilpool, cykelpool, hyrbil, taxi m.m.

En strategi avser långsiktiga avsikter i en fråga av större vikt. Strategin är vägledande för beslut och styrning. Strategier innehåller övergripande mål och inriktning inom ett avgränsat område i syfte att nå upp till en önskad nivå.

1. Bakgrund

Planprogrammet för centrala Vallentuna anger en huvudsaklig inriktning inom centrala Vallentuna men för att kopplingarna ska bli en verklighet behöver den

framtida stadsutvecklingen förhålla sig till planering även utanför programmets gränser. Programmen för centrala Vallentuna var på samråd under våren 2016. Texten nedan är direkt tagen från planprogrammet.

”Program för centrala Vallentuna möjliggör 1600-2100 bostäder till och med år 2030, inklusive angränsande områden. Vallentuna centrum är den naturliga handels- och mötesplatsen i kommunen. Det är idag ett område som delas i två av järnvägen, Banvägen samt stationsområdet. Utifrån ledorden förena, blanda och koppla ska en sammanhållen stadskärna skapas på båda sidor av järnvägen. Stadsutvecklingsplanen för centrala Vallentuna utgörs av ett rutnätssystem med väldefinierade gröna stråk i öst- västlig riktning som syftar till att ena centrumets idag åtskilda delar över stationsområdet”- sid 2.

”Pendlarparkeringen (bil) i Centrala Vallentuna är väl utnyttjad och i programmet för centrala Vallentuna behöver den kommande efterfrågan på parkering utredas vidare. Beroende på utbyggnadstakten i centrala Vallentuna kan pendlarparkeringar för bilresenärer lokaliseras till olika platser i närheten av stationen. Hur parkeringarna anordnas kan komma att variera över tid eftersom värdefull mark i stationsnära läge kan tas i anspråk för annan användning. I ett första skede anordnas markparkering för att senare lokaliseras till exempelvis parkeringsgarage. Möjligheten till samutnyttjande av parkeringar i centrumkärnan bör även belysas i en parkeringsutredning. Viktigt är att pendlarparkeringarna är prydligt anordnade och om de uppförs i formen av garage är gestaltade med hög kvalitet.

Cykelparkeringar finns på flertalet ställen i centrala Vallentuna. Parkeringarna är av varierande slag och kvalitet och flera parkerade cyklar i stationens direkta närhet står inte i iordningställda cykelställ. En parkeringsutredning kan påvisa hur efterfrågan på cykelparkeringar kommer att utvecklas över tiden samt ge ett bra underlag för var parkeringarna ska lokaliseras samt hur de ska utformas för att bli attraktiva” sid 20.

1.1 Samhällsförändring

Det ska vara möjligt att resa från dörr till dörr genom olika lösningar. Det är det som driver utvecklingen av mobilitet, kollektivtrafik och infrastruktur. Det handlar delvis om samhällsförändring i och med urbanisering, bostadsbrist, trängsel och miljöproblem. Det handlar också om sociala nätverk, utvecklingen av smarta system, statusfråga kring livsstil och att inte äga/eller äga, delningsekonomi samt förväntningarna på enkelheten.

Information i realtid och individanpassning och möjligheten till att betala efter användning och inte ett för hela behovet som individen enbart kanske har ibland är också viktiga faktorer i utvecklingen.

Att fortsätta planera för och bygga parkering på samma sätt som tidigare hindrar omställningen mot ett hållbart resande, det är kostsamt och leder till en vakansrisk på sikt. Investeringarna kan istället kunna användas för att skapa flexibla lösningar som främjar god livskvalité i bostadsområden och stödjer en övergång mot miljövänliga och delade transporter och minskar riskerna i projektet.

Det är först när trenderna med autonoma, elektrifierade och delade fordon kombineras som en hållbar utveckling, både miljömässigt och socialt möjliggörs. Genom delning kan trängseln minska och mobilitet kan göras tillgängliga för alla. Forskning visar på att en kombination av alla tre är enda sättet att understödja flera av FN:s globala hållbarhetsmål och kommer ner i utsläppsnivåer som ligger i linje med Parisavtalet. Den samlade förmågan att styra utvecklingen i önskad riktning är en framgångsfaktor.

På medellång – och lång sikt kommer Vallentunaborna ha tillgång till än mer konkurrenskraftig kollektivtrafik, med Roslagsbanan till City, via Odenplan, stombuss mellan Vallentuna och Arninge, samt Vallentuna och Upplands väsby, vilket gör att en stor andel av arbetsresorna kan göras via kollektiva färdmedel. En stor utmaning är fortfarande fritidsresor som fortfarande gör att det kommer finnas ett behov av parkeringsplatser.

I arbetet med centrala Vallentuna behöver flera aspekter ses över i ett mobilitetsperspektiv. Det är exempelvis kollektivtrafik och busshållplatser, gående och cykling, förflyttningar, trafiksäkerhet, trafikflöden, logistik, mobilitetsåtgärder samt möjligheten till smarta system för att underlätta resande och transporter.

1.2 Hur ser parkeringssituationen ut idag?

Parkeringsituationen i centrala Vallentuna är överlag god. Sammanlagt finns det cirka 1360 parkeringsplatser tillgängliga inom planprogrammet, (exklusive enskilda verksamheters besöksparkeringar, såsom kyrkan, pingstkyrkan, Vallentuna motor, posten, m.fl). Alla parkeringarna idag, både markparkeringar och garage, är reglerade till ett par timmar. Av dessa parkeringar finns det idag ett få antal som idag är avsedda för elfordon och dessa kommer förmodligen att bli fler med tiden.

Det finns ungefär 900 platser på västra sidan som är tillgängliga och reglerade främst för besöksparkering idag. På östra sidan finns det ca 480 platser, som främst är till för besökare till verksamheterna i Tellus center, (exklusive de 120 platserna som finns tillgängliga på Lidl och andra verksamheter med egna parkeringsytor).

Parkeringarna används i regel av personal- och besökare till centrum. Det är dock troligt, utifrån flera observationer, att ett flertal parkeringsplatserna används för långtidsparkerade bilar och som boendeparkeringar, eller att de parkeringarna som är tänkta som korttidsparkeringar för besökare till centrum istället används för personalparkeringar.

Av dessa parkeringar finns det idag fem parkeringsgarage med sammanlagt 480 platser som alla är belägna på västra sidan.

1.2.1 Ansträngd parkeringssituation

Parkeringsituationen är idag ansträngd på infartsparkeringen utanför korallen. Norra tomtens parkeringsbeläggning har ofta en beläggningsgrad på cirka 80 %. Markparkeringarna på Gärdesvägen, Banvägen samt utanför Allégaraget är också ofta fullt belagda.

2. Syfte och avgränsning

Syftet med parkeringsstrategin är att se över lokalisering, reglering och mobilitet samt säkerställa vilka nyckelfrågor som behöver fortsatt utredas och ta till sig för att skapa ett resiliert parkeringssystem, på kort, medel och lång sikt.

2.1 Avgränsning

Det görs även en separat utredning kopplat till parkeringsreglering i hela Vallentuna. I kommunens förslagna parkeringsstrategi behandlas parkeringstal för nya bostadsbyggnationer och verksamheter, reglering kommer därför inte att diskuteras mer än på en övergripande nivå i denna strategi.

För att lösa parkeringsproblematiken inom programområdet kan åtgärder som inte enbart är fysiska vara viktiga. Även åtgärder utanför programområdet kan vara nödvändiga. Många av åtgärderna kan även vara beroende av att andra avdelningar på samhällsbyggnadsförvaltningen tar ansvar över dem.

3. Relaterade styrdokument

Parkeringsstrategi för Vallentuna kommun
Strategi för laddstationer för elfordon
Planprogram för centrala Vallentuna,

Strategisk inriktning

Centrum behöver tillgängliggöras från alla väderstreck för att säkerställa att tillgängligheten blir god för gående, cyklister och fordon, oavsett hur centrums tyngdpunkt utvecklas. Alla parkeringsplatser som idag finns i centrala Vallentuna är viktiga för tillgängligheten till centrum. Vid exploatering ersätts parkeringsplatser med antingen nya parkeringsplatser eller av andra mobilitetsåtgärder som säkerställer att behovet av parkeringsplatserna minskar. De längre besöken i centrum bör i första hand styras till parkeringsgaragen för att lämna plats på markparkeringarna för kortare besök och på- och avstigningar.

3.1 Markparkeringar

Det finns ett behov av markparkeringar i alla delar av centrum och inom programområdet. Större markparkeringar bör på sikt placeras i parkeringsgarage. De parkeringsplatser som försvinner i och med exploatering behöver ersättas, det bör dock inte vara med flera markparkeringar på annan plats utan kan istället lösas genom att flera parkeringar tillsammans ersätts i ett parkeringsgarage, under eller över mark. De markparkeringarna som finns kvar bör regleras för kortare besök samt för på- och avstigning.

Aktivitet:	Ansvarigt utskott för kommunstyrelsen	Sikt
Reglera markparkeringarna för kortare besök	Teknik- och fastighetsutskottet	Medel
Se över möjligheten till fler korttidsparkeringar framför allt i södra delen av centrum.	Teknik- och fastighetsutskottet	Kort
Se över och säkerställa att parkeringarna i första hand används som besöksparkeringar	Teknik- och fastighetsutskottet	Medel

3.2 Infartsparkeringar

Den befintliga infartsparkeringen är i planprogrammet utpekad som bebyggelsekvarter. Infartsparkeringen behöver därför på kort sikt att flyttas. Infartsparkeringen bedöms kunna ligga som mest ca 500 meter från stationen. Två utredningsområden har bedömts lämpliga att gå vidare med, dessa behöver ses över utifrån trafiksäkerhet- och trygghetsperspektiv, platslämplighet, ekonomiska förutsättningar och möjliga antal platser, se bilaga 1. Båda platserna kräver detaljplaneändring. Dessa platser kommer inte ersätta behovet av infartsparkering i garage med inriktning på mobilitet på lång sikt.

För att lösa det framtida behovet av infartsparkeringen i centrala Vallentuna behöver den nya infartsparkeringen ha minst lika många platser som den nuvarande samt att infartsparkeringarna i Kragstalund och Ormsta byggs ut.

Aktivitet:	Ansvarig:	Sikt
Initiera en förstudie som bedömer lämplighet och genomförbarhet för de föreslagna platserna	Teknik- och fastighetsutskottet	Kort sikt

3.3 Parkeringsgarage

Det finns ett behov av ett till parkeringsgarage för att kunna klara det framtida behovet av parkeringsplatser i centrala Vallentuna. Detta bör ligga på den sydöstra sidan, då det finns bäst förutsättningar och störst behov där. Om det av olika anledningar inte är möjligt att fortsatt utreda den sydöstra sidan bör parkeringshuset placeras som mest cirka 200 meter från stationen.

Parkeringsgaraget bör kunna tillgodogöra olika parkeringsbehov såsom boende, besöksparkeringar och på sikt även infartsparkering.

I parkeringsgaraget bör det också finnas möjlighet till bra cykelparkeringar, gärna på bottenplan och med tillgång till ett företag som på plats kan utföra service, tvätt m.m. Det ska även finnas möjlighet till att utföra enklare service själv.

I närheten, eller i parkeringshuset kan det med fördel etableras service kopplat till bil- och cykel, samt betalstationer för att kunna fylla på SL-kort m.m. Syftet med ett till parkeringshus i centrala Vallentuna är att det ska bli en transporthub/mobilitetshub och syfta till ge möjlighet till ett ökat hållbart resande. Rätt använt kan parkeringshuset utgöra ett värdefullt stadsutvecklingsverktyg.

På lång sikt behöver det säkerställas att det är möjligt att förändra funktion på parkeringsplatserna/parkeringsgaragen om behovet av parkeringsplatser förändras. Den alternativa användningen för garage under mark utan naturligt ljus bedöms som begränsad även om gym, förråd, verkstäder och stadsodlingar kan vara aktuellt.

För större exploateringar bör parkeringsgarage byggas ovan mark, då en sådan lösning är mer flexibel på lång sikt. Parkeringsgaragen över mark ska därför byggas så att det är möjligt med andra verksamheter på lång sikt samt lokaliseras så att trafik minimeras i området där oskyddade trafikanter rör sig i området.

I de befintliga parkeringsgaragen kan en del av fordonsplatser behöva göras om till laddningsplatser för elfordon, ett antal infartsparkeringar och även ett fåtal parkeringsplatser för fordon som görs om till cykelparkeringar för att kunna säkerställa plats för personalcyklar tillhörande verksamheterna i centrum.

Aktivitet:	Ansvarigt utskott för kommunstyrelsen	Sikt
Initiera en förstudie för placering och genomförbarhet av ett nytt parkeringsgarage med mobilitetstema	Plan- och miljöutskottet	Kort sikt
Utveckla konceptet med mobilitet och parkeringshus som ett stadsbyggnadsverktyg.	Plan- och miljöutskottet	Kort sikt
Skapa utrymme i Tunagaraget för cirka 70 cykelplatser	Teknik- och fastighetsutskottet	Kort sikt
Skapa ett antal infartsparkeringar i befintliga parkeringsgarage	Teknik- och fastighetsutskottet	Medel sikt
Initiera en utredning för att över möjligheten att sälja/se till att det finns möjlighet att få till parkeringstillstånd för andra verksamheter än kommunala	Teknik- och fastighetsutskottet	Medel sikt
Ta fram en mobilitetsplan för anställda i kommunen för att skapa mer utrymme för besökare i parkeringsgaragen under dagtid	Kommunstyrelsen	Medel sikt

3.4 Smart parkeringsstyrning

För att gynna centrumhandel och för att kunna säkerställa att alla behov av parkeringsplatser finns tillgängliga behöver parkeringsstyrningen bli smart. Det innebär att digitala system behöver visa tillgängligheten på exempelvis besöksparkeringarna i parkeringsgaragen. Det kan också innebära att det kan finnas möjlighet att använda en app för att exempelvis boka infartsparkeringsplatser i garage för de som behöver och vill handla när de byter tillbaka från kollektivtrafik till bilen. Ett annat förslag är att individen behöver ha en aktiv SL-biljett för att få utnyttja infartsparkeringen avgiftsfritt under en lägre tid.

För att öka valmöjligheten att kunna parkera runt om i centrum kan det även bli aktuellt att införa betalningsmöjligheter efter en angiven avgiftsfri tid på vissa platser, exempelvis att möjligheten ges att stå 1-3 timmar gratis och att individen sen kan välja att betala för att få utnyttja platsen en längre tid.

För att få en bättre rulljängs bör de längre besöken till centrum styras till parkeringsgarage medan markparkeringarna i första hand är till för kortare besök och på- och avstigning.

Aktivitet:	Ansvarigt utskott för kommunstyrelsen	Sikt
Initiera en förstudie som studerar hur och kostnad för ett smart parkeringssystem i centrala Vallentuna	Plan- och miljöutskottet	Kort
Se över parkeringsregleringen i centrala Vallentuna	Teknik- och fastighetsutskottet	Medel

3.5 Mobilitet och förändrade resvanor

Tvärkommunikationerna behöver bli bättre och andra smarta och mer mobila lösningar behöver introduceras på marknaden i Vallentuna, såsom bil- och cykelpooler, smarta parkeringssystem med mera för att kunna hantera parkeringssituationen över tid.

För att på sikt kunna bibehålla en god tillgänglighet till både centrala Vallentuna och till kommunen som helhet behöver resvanor förändras. Centrala Vallentuna är en viktig bytespunkt mellan olika trafikslag och kan utvecklas mer efter det. En eller flera bilpool – och cykelpooler skulle med fördel kunna placeras inom planprogrammet för att öka möjligheten att dela på resurser. I centrala Vallentuna finns också alla möjligheter, med närhet till handel och till kollektivtrafik, att förändra sina resvanor om viljan finns hos våra invånare.

Det är även prioriterat att befintligt parkeringsutbud samutnyttjas eftersom parkeringar konkurrerar med offentliga platser och sociala ytor som är viktiga för stadsbyggnadskaraktären. Samtidigt får inte samutnyttjandet göra att det inte finns utrymme för att lämna bilen under dagen om behovet finns.

Aktivitet:	Ansvarigt utskott för kommunstyrelsen	Sikt
Se över möjligheterna med bil- och cykelpooler för allmänheten i centrala Vallentuna	Plan- och miljöutskottet	Kort
Initiera en mobilitetsåtgärd som pågår under en längre period som syftar till att få fler att förändra sina resvanor	Plan- och miljöutskottet	Medel
Se över vilka möjligheter det finns till samutnyttjande av	Teknik- och fastighetsutskottet	Kort

parkeringsplatser i centrala Vallentuna		
Hänvisningar med tydligare information om var invånare och besökare kan hitta cykel- och bilparkering	Teknik- och fastighetsutskottet	Medel

3.6 Boendeparkeringar

För att säkerställa att parkeringssituationen i centrala Vallentuna fungerar bra även på lång sikt behöver alla gällande detaljplaners parkeringssituationer ses över för att säkerställa att behovet och planens intentioner gällande parkering har uppfyllts. Uppföljning behöver ske löpande så att det alltid finns utrymme för boendeparkeringarna på det sättet det från början är tänkt, alternativt att nya lösningar tillsammans med de boende tas fram.

För boendeparkering och besöksparkering till bostäder ska parkeringsytor lösas i ett tidigt planeringsskede eftersom det är svårt få till yta senare och ska lösas enligt kommunens parkeringsnorm. I den nya parkeringsnormen finns det också utrymme för flexibilitet i parkeringsnormen, vilket innebär att uppföljningen blir ännu viktigare.

I de fall när parkeringsproblematik skapas senare ska detta främst lösas på egen tomt, genom samutnyttjande eller parkeringsköp. Det är dock viktigt att säkerställa att samutnyttjande inte leder till att behovet av att ta med sig bilen ökar utan att det finns möjlighet att lämna bilen hemma för att kunna ta sig till målpunkt utan bil.

Aktivitet:	Ansvarigt utskott för kommunstyrelsen	Sikt
Göra en inventering av boendeparkeringar och vilka brister som finns	Teknik- och fastighetsutskottet	Medel
Kontinuerlig uppföljning av parkering och mobilitetsplaner i detaljplan	Plan- och miljöutskottet	Medel/kontinuerligt
Ta fram förslag på mobilitetsåtgärder för befintliga bostäder i centrala Vallentuna	Plan- och miljöutskottet	Medel

3.7 Cykelparkeringar

Ordentliga och utökade cykelparkeringar behöver finnas i alla väderstreck för att minimera cykeltrafik på torget samt utöka tillgång till centrum och även till roslagsbanans station.

För att cykelparkering ska vara säker och tillgänglig, behöver det finnas belysning, tak, möjlighet till ramlås. Cykelparkeringen behöver finnas centralt så att det skapas en rulljans av cyklister och att det finns människor i närheten. Det är en fördel att det är en närhet till kollektivtrafik för kombinationsresor, men också i närheten av målpunkten, såsom exempelvis Vallentuna centrum.

Osäkra områden, kopplat till cykelparkeringar, skapas framför allt när det inte finns cykelparkeringar eller att cykelparkeringarna är otillräckliga och cyklarna blir fastlåsta på andra platser där det inte är tänkt. Det skapar oreda och otrygga platser, samt står i vägen för exempelvis individer med funktionshinder. Oordnade cykelplatser gör också att fler blir mer benägna att lämna skräpcyklar.

Cykelplatser som inte är anvisade skapar också en tråkig och en inte inbjudande stadsmiljö. Cykel är en del av stadsutvecklingen är och en viktig komponent för att en attraktiv stadskärna. Rätt planerat kan cykelparkeringarna bli en tillgång för stadsmiljön och ökar attraktivitet och flöden inom området.

Aktivitet:	Ansvarigt utskott för kommunstyrelsen	Sikt
Se över och se till att det finns ordentliga och utökade cykelställ i alla väderstreck kopplat till centrum	Teknik- och fastighetsutskottet	Kort
Inventera och se över utökade behov kring stationen och busshållplatser inom planprogrammet	Teknik- och fastighetsutskottet	Medel
En plan för utveckling av befintliga cykelparkeringsplatser utifrån ett gestaltningsperspektiv.	Teknik- och fastighetsutskottet	Medel